

(อม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อช. ๘/๒๕๖๓

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อช. ๕๐ / ๒๕๖๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๒๒ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมชาย เหล่าสกุล ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง	อุทธรณ์คัดค้าน	คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	ลงวันที่ ๒๙ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒	
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์	รับวันที่ ๒๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓	

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ
หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง
ทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการ
ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ครั้งที่ ๑ และ

กรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ ขอให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ และห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย กับลงโทษอาญาเฉพาะกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔, ๑๑๙

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ต่อมาผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ และยังดำรงตำแหน่งจนถึงวันยื่นคำร้อง ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องแล้ว แต่ไม่แสดงรายการทรัพย์สินของคู่สมรส สำหรับความผิดอาญาฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๑ และกรณีเข้ารับตำแหน่งนายก

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ ขาดอายุความและผู้ร้องไม่ได้ขอให้ลงโทษ ส่วนกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่า กฎหมายที่บัญญัติในภายหลังไม่ได้บัญญัติว่าการกระทำความผิดถือว่าเป็นความผิดอีกต่อไป คู่ความไม่อุทธรณ์จึงเป็นอันยุติไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องมีว่า เมื่อคดีส่วนอาญาขาดอายุความแล้วจะนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ที่ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า มาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่มุ่งเน้นมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นหลักอันเป็นมาตรการพิเศษแยกจากมาตรการทางอาญา มาตรการบังคับทางการเมืองจึงมิใช่เป็นเพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา และไม่ใช่อำนาจลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ กรณีจึงไม่อาจนำบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการบังคับทางการเมืองได้ คดีส่วนนี้จึงไม่มีอายุความนั้น เห็นว่า มาตราบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ถือเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ได้ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้นั้นจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญาแล้ว จึงเห็นได้โดยชัดแจ้งว่าโทษทางอาญาและมาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นผลจากการวินิจฉัยพฤติการณ์หรือการกระทำในคราวเดียวกัน

ที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ โดยกฎหมายมิได้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้มาตรการบังคับทางการเมืองเป็นมาตรการที่แยกออกจากโทษทางอาญาตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด ดังนี้ แม้มาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้มิใช่โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ ก็ต้องอยู่ภายใต้หลักทั่วไปของคดีอาญาและอยู่ในบังคับอายุความทางอาญา เมื่อคดีส่วนอาญาขาดอายุความอันมีผลให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม โดยยังไม่มีกรณีวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดอาญาตามคำร้องหรือไม่ จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องนั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน.

นายวงศ์พร จิระภาค

(อม.๒๓)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ. ๘ / ๒๕๖๓

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ. ๒๐ / ๒๕๖๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๒๒ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมชาย เหล่าสกุล ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๙ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๒๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจ
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง
ทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี
ในการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ครั้งที่ ๑

และกรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ และห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย กับลงโทษฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบเฉพาะกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔, ๑๑๙

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้แย้งในชั้นอุทธรณ์รับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ต่อมาผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทองครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ และยังดำรงตำแหน่งจนถึงวันยื่นคำร้อง ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๑ โดยไม่แสดงรายการบัญชีเงินฝากของนางสุนีย์ เหล่าสกุล คู่สมรส ๑ บัญชี กรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

และกรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทองครั้งที่ ๒ ไม่แสดงรายการบัญชีเงินฝากของคู่สมรสกรณีละ ๒ บัญชี สำหรับความผิดฐานยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๑ และกรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ คดีขาดอายุความทางอาญาแล้ว ส่วนกรณีผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบเมื่อพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่า เป็นกรณีที่บทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดนั้นย่อมพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคสอง คู่ความไม่อุทธรณ์ จึงเป็นอันยุติไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า เมื่อความผิดฐานยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๑ และกรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ คดีขาดอายุความทางอาญาแล้วจะนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ เห็นว่า แม้พระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ จะได้บัญญัติโทษทางอาญาและมาตรการบังคับทางการเมืองสำหรับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการแสดงบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้ต่างมาตรากัน แต่ศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการบังคับทางการเมืองได้ก็ต่อเมื่อศาลได้มีคำพิพากษาวินิจฉัยชี้ขาดในส่วนการกระทำความผิดอาญาแล้วว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ดังนี้ แม้มาตรการทางการเมืองจะไม่ใช้โทษทางอาญา แต่เมื่อโทษทางอาญาและมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นผลจากการวินิจฉัยพฤติการณ์หรือการกระทำเดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกดังวินิจฉัยข้างต้น ย่อมต้องถือว่ามาตรการบังคับทางการเมืองเป็นผลสืบเนื่องจากความรับผิดในทางอาญาเช่นเดียวกันกับโทษในทางอาญา และต้องอยู่ภายใต้หลักทั่วไปของคดีอาญารวมถึงอยู่ในบังคับอายุความทางอาญาด้วย กฎหมายมิได้มุ่งประสงค์จะให้มาตรการบังคับทางการเมืองเป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาดังที่ผู้ร้องกล่าวอ้างในอุทธรณ์ เมื่อคดีในส่วนอาญาขาดอายุความแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม โดยไม่ได้มีการวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามคำร้อง จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน

นายลาชิต ไชยอนงค์

(อม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี
ชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ. ๘/๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ. ๒๖/๒๕๖๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๒๒ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมชาย เหล่าสกุล ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญา

ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๙ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๒๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลเขาทอง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จงใจยื่นบัญชี
แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีสืบจากตำแหน่ง (ครั้งที่ ๑) กรณีสืบจาก
ตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี (ครั้งที่ ๑) และกรณีเข้ารับตำแหน่ง (ครั้งที่ ๒) ต่อผู้ร้องด้วยข้อความ

อันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ขอให้พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ตำแหน่งปัจจุบัน) และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓๔ กับลงโทษฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี (ครั้งที่ ๑) ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๑๙

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องประกอบเอกสารตามคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ครั้งที่ ๑) เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ต่อมาผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ครั้งที่ ๒) เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ ขณะยื่นคำร้องผู้ถูกกล่าวหายังคงดำรงตำแหน่งดังกล่าวตามคำสั่งหัวหน้า

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ ผู้ถูกกล่าวหาจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามประกาศของผู้ร้องและมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงต่อผู้ร้อง แต่ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่ง (ครั้งที่ ๑) โดยไม่แสดงรายการเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ของคู่สมรส จำนวน ๔๓๒.๑๖ บาท กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี (ครั้งที่ ๑) ไม่แสดงรายการเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ของคู่สมรส จำนวน ๓๓๒.๑๖ บาท และธนาคารออมสินของคู่สมรส จำนวน ๖๕,๒๐๓.๗๑ บาท กรณีเข้ารับตำแหน่ง (ครั้งที่ ๒) ไม่แสดงรายการเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ของคู่สมรส จำนวน ๓๓๒.๑๖ บาท และธนาคารออมสินของคู่สมรส จำนวน ๒๐,๐๐๐.๐๐ บาท กรณีการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี (ครั้งที่ ๑) ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่าบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังบัญญัติว่าการกระทำความผิดนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดนั้นย่อมพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคสอง คู่ความไม่อุทธรณ์จึงเป็นอันยุติ สำหรับกรณีพ้นจากตำแหน่ง (ครั้งที่ ๑) และกรณีเข้ารับตำแหน่ง (ครั้งที่ ๒) ข้อเท็จจริงยุติว่าขาดอายุความทางอาญาแล้ว

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า มาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๘๑ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ สามารถนำมาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาในกรณีคดีส่วนอาญาขาดอายุความ ได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า มาตรการบังคับทางการเมืองที่ให้อำนาจศาลมีคำวินิจฉัยให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพ้นจากตำแหน่งและห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ เป็น บทบัญญัติที่แยกจากบทลงโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ มาตรการบังคับทางการเมืองมิใช่เป็นเพียงโทษ อุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา จึงไม่อาจนำอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการบังคับทาง การเมืองได้ และมาตรการบังคับทางการเมืองไม่มีอายุความนั้น เห็นว่า การกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติเป็นกลไกหนึ่งในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเดิมบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ โดยมีกำหนดบทลงโทษให้ผู้ยื่นพ้นจากตำแหน่งและต้องห้าม มิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง กลไกการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐส่วนนี้ยังคงบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ฉบับปัจจุบันโดยมีการแก้ไขบทกำหนดโทษ ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่จงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีทรัพย์สินและ หนี้สินอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติโดยกำหนดมาตรการบังคับทางการเมืองไว้ในมาตรา ๒๓๕ ว่า “...ในกรณีที่ศาล ฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์หรือ

กระทำความผิดตามที่ถูกล่าวหา แล้วแต่กรณี ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นและจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้...ให้นำมาตรานี้มาใช้บังคับแก่กรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๓๔ (๓) จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นด้วย โดยอนุโลม” จะเห็นได้ว่ามาตรการบังคับทางการเมืองที่ใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญมีบทบัญญัติที่เปลี่ยนแปลงไปและมีบทลงโทษที่รุนแรงมากขึ้น รัฐธรรมนูญจึงบัญญัติให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริง เมื่อมีคำพิพากษาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้นั้นกระทำความผิดตามที่ถูกล่าวหาจึงจะใช้มาตรการบังคับทางการเมืองแก่ผู้กระทำความผิด ดังนั้น เมื่อคดีนี้ความผิดส่วนอาญาขาดอายุความอันมีผลให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปแล้ว แม้ผู้ถูกล่าวหาให้การรับสารภาพ ศาลย่อมไม่อาจวินิจฉัยและมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกล่าวหาและไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่ผู้ถูกล่าวหาได้ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้น ชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

วินิจฉัยยืน.

นายเกียรติพงศ์ อมาตยกุล

(อม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ.๘ / ๒๕๖๓

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ. ~~๒๖~~ / ๒๕๖๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๒๒ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมชาย เหล่าสกุล ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๙ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๒๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอัน
เป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบและมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่

แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลา ๑ ปีในการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ครั้งที่ ๑ และกรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ ขอให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ และห้ามให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยกับลงโทษฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบเฉพาะกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลา ๑ ปีในการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔,๑๑๙

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องประกอบเอกสารตามคำร้อง คำให้การของผู้ถูกกล่าวหาและอุทธรณ์ของ ผู้ร้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ และพ้นจากตำแหน่งวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ต่อมา ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ และยังคงดำรงตำแหน่งดังกล่าวจนถึงปัจจุบัน ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาอยู่ปฏิบัติหน้าที่นับแต่วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณา ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องโดยแสดงรายการทรัพย์สินของนางสุนีย์ เหล่าสกุล หลายรายการ ได้แก่กรณีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๑ ไม่แสดงรายการเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๔๓๒.๑๖ บาท กรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวครั้งที่ ๑ มาแล้วเป็นเวลา ๑ ปี

ไม่แสดงเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓๓๒.๑๖ บาทและเงินฝากธนาคารออมสิน จำนวน ๖๕,๒๐๓.๗๑ บาท และกรณีเข้ารับตำแหน่งครั้งที่ ๒ ไม่แสดงรายการเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)จำนวน ๓๓๒.๑๖ บาท และเงินฝากธนาคารออมสิน จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท

มีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า เมื่อคดีขาดอายุความทางอาญาแล้วจะนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การลงโทษตามมาตรการบังคับทางการเมืองไม่ใช่การลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ จึงไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการทางการเมืองได้ คดีของผู้ร้องจึงไม่มีอายุความ นอกจากนี้ มาตรการบังคับทางการเมืองและบทลงโทษทางอาญาแตกต่างกันหากจากกันและไม่มีกฎหมายบัญญัติเรื่องอายุความไว้เป็นการเฉพาะจึงไม่มีอายุความ ขอให้พิพากษากลับโดยบังคับใช้มาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ นั้น เห็นว่าการห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งนี้เป็นมาตรการบังคับทางการเมืองที่จำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา ศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อได้วินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้นั้นจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบภายในเวลาที่กำหนดหรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดทางอาญาแล้ว จึงเห็นได้โดยชัดแจ้งว่าโทษในทางอาญาและมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นผลจากการวินิจฉัยพฤติกรรมหรือการกระทำในคราวเดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกได้และกฎหมายไม่ได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการบังคับทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง แม้มาตรการบังคับทางการเมืองจะไม่ใช้โทษทางอาญา แต่ก็ถือได้ว่ามาตรการบังคับทางการเมืองเป็นผลสืบเนื่องจากความรับผิดในทางอาญาเช่นเดียวกันกับโทษในทางอาญา เมื่อคดีในส่วนอาญาขาดอายุ

ความแล้ว ทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ. ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม การที่ผู้รับอุทธรณ์ขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงในปัจจุบันกับห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำวินิจฉัย ย่อมเป็นการขอให้ศาลวินิจฉัยพฤติการณ์หรือการกระทำอันเดียวกันกับที่ต้องนำมาวินิจฉัยในส่วนของความรับผิดชอบทางอาญาที่อายุความซึ่งสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าวมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

วินิจฉัยยื่น.

นางนุจรินทร์ จันทรพรายศรี

(อม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี
ชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ.๘ / ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ. ๒๐ / ๒๕๖๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๒๒ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมชาย เหล่าสกุล

ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๙ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๒๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึง
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง

ทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ครั้งที่ ๑ และกรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ และห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย กับลงโทษฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔, ๑๑๙

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ต่อมาผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ และยังดำรงตำแหน่งจนถึงวันยื่นคำร้อง ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดง

รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องโดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของนางสุนีย์ เหล่าสกุล คู่สมรส หลายรายการ กล่าวคือ กรณีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เขาทอง ครั้งที่ ๑ ไม่แสดงรายการเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๔๓๒.๑๖ บาท กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทองครั้งที่ ๑ ไม่แสดงรายการเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓๓๒.๑๖ บาท และเงินฝากธนาคารออมสิน จำนวน ๖๕,๒๐๓.๗๑ บาท กรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทองครั้งที่ ๒ ไม่แสดงรายการเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓๓๒.๑๖ บาท และเงินฝากธนาคารออมสิน จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท ศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่า ความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๑ และกรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทองครั้งที่ ๒ ขาดอายุความทางอาญา ส่วนกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี วาระที่ ๑ เป็นกรณีที่บทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นผู้กระทำการนั้น ย่อมพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคสอง คู่ความไม่อุทธรณ์จึงเป็นอันยุติ

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า เมื่อคดีขาดอายุความทางอาญาแล้วจะนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การลงโทษตามมาตรการบังคับทางการเมืองไม่ใช่การลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ กรณีจึงไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการทางการเมืองได้ คดี

ของผู้ร้องจึงไม่มีอายุความ นอกจากนี้มาตรการบังคับทางการเมืองและบทลงโทษทางอาญาแยกต่างหากออกจากกันและไม่มีกฎหมายบัญญัติเรื่องอายุความไว้เป็นการเฉพาะจึงไม่มีอายุความ ขอให้บังคับใช้มาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ นั้น เห็นว่า การให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพ้นจากตำแหน่งและการห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้นั้นจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา จึงเห็นได้โดยชัดแจ้งว่าโทษทางอาญาและมาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นผลจากการวินิจฉัยพฤติการณ์หรือการกระทำในคราวเดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ และเห็นได้ว่ากฎหมายมิได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการบังคับทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด แม้มาตรการบังคับทางการเมืองจะไม่ใช้โทษทางอาญา แต่ก็ถือได้ว่ามาตรการบังคับทางการเมืองเป็นผลสืบเนื่องจากความรับผิดในทางอาญาเช่นเดียวกันกับโทษในทางอาญา เมื่อคดีในส่วนอาญาขาดอายุความแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม การที่ผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงในปัจจุบัน กับห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือ

(อม.๔๒)

- ๕ -

ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำวินิจฉัย ย่อมเป็นการขอให้ศาลวินิจฉัยพฤติการณ์หรือการกระทำอันเดียวกัน กับที่ต้องนำมาวินิจฉัยในส่วนของความรับผิดทางอาญาที่ขาดอายุความซึ่งสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไป แล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าวมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้อง ฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน./

นายประสิทธิ์ เจริญถาวรโกคา

(อม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ.๘ / ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ.๒๐ / ๒๕๖๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๒๒ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมชาย เหล่าสกุล ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๙ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๒๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจ
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง
ทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการ

ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ครั้งที่ ๑ และ
กรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่ง
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ และห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมือง
หรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย กับลงโทษฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้
ทราบเฉพาะกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วน
ตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔, ๑๑๙

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหา
ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ต่อมา
ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทองครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่
๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ และยังคงดำรงตำแหน่งจนถึงวันยื่นคำร้อง ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบ
แห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ

หนังสือและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องโดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของนางสุนีย์ เหล่าสกุล คู่สมรสหลายรายการ กล่าวคือ กรณีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๑ ไม่แสดงรายการเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๔๓๒.๑๖ บาท กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทองครั้งที่ ๑ ไม่แสดงรายการเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓๓๒.๑๖ บาท และเงินฝากธนาคารออมสิน จำนวน ๖๕,๒๐๓.๗๑ บาท กรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทองครั้งที่ ๒ ไม่แสดงรายการเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓๓๒.๑๖ บาท และเงินฝากธนาคารออมสิน จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท สำหรับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จในกรณีพ้นจากตำแหน่งครั้งที่ ๑ และเข้ารับตำแหน่งครั้งที่ ๒ คดีในส่วนอาญาขาดอายุความ กับกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้อง คู่ความไม่อุทธรณ์จึงเป็นอันยุติ

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า กรณียื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินในการพ้นจากตำแหน่ง ครั้งที่ ๑ และเข้ารับตำแหน่ง ครั้งที่ ๒ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จจะนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การลงโทษตามมาตรการบังคับทางการเมืองไม่ใช่การลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ กรณีจึงไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการทางการเมืองได้ คดีของผู้ร้องจึงไม่มีอายุความ นอกจากนี้มาตรการบังคับทางการเมืองและบทลงโทษทางอาญาแยกต่างหากออกจากกันและไม่มีกฎหมายบัญญัติเรื่องอายุความไว้เป็นการเฉพาะจึงไม่มีอายุความนั้น เห็นว่า การให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพ้นจากตำแหน่งและการห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรง

ตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย หรือวันที่พ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันเนื่องมาจากการกระทำ ความผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้ วินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้นั้นจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ภายในเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อ ผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา จึงเห็นได้ โดยชัดแจ้งว่าโทษทางอาญาและมาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นผลจากการ วินิจฉัยพฤติการณ์หรือการกระทำในคราวเดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ และเห็นได้ว่ากฎหมายมิได้มี วัตถุประสงค์จะให้มาตรการบังคับทางการเมืองเป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาตามที่ ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด แม้มาตรการบังคับทางการเมืองจะไม่ใช้โทษทางอาญา แต่ก็ถือได้ว่า มาตรการบังคับทางการเมืองเป็นผลสืบเนื่องจากความรับผิดชอบในทางอาญาเช่นเดียวกันกับโทษในทาง อาญา เมื่อคดีในส่วนอาญาขาดอายุความแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธี พิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม การที่ผู้ร้อง อุทธรณ์ขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงในปัจจุบัน กับห้ามมิให้ ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่ วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำวินิจฉัย ย่อมเป็นการขอให้ศาล

(อม.๔๒)

- ๕ -

วินิจฉัยพฤติการณ์หรือการกระทำอันเดียวกันกับที่ต้องนำมาวินิจฉัยในส่วนความรับผิดชอบทางอาญาที่ขาดอายุความซึ่งสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าวมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน./

นายนิพนธ์ ช่วยสกุล

(อม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ.๘ / ๒๕๖๓

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ.๒๐ / ๒๕๖๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๒๒ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมชาย เหล่าสกุล ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๙ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๒๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจ
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง
ทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการ
ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ครั้งที่ ๑ และกรณี

เข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งนายก
องค์การบริหารส่วนตำบลเขาทองครั้งที่ ๒ และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใด
ในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
วินิจฉัย กับลงโทษฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและ
เอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้ง
ให้ทราบเฉพาะกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔, ๑๑๙

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องประกอบเอกสารตามคำร้องและคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว
ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การ
บริหารส่วนตำบลเขาทอง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม
๒๕๕๑ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ต่อมาผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้
ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕
และยังดำรงตำแหน่งอยู่จนถึงปัจจุบัน ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่
๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ
หนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องในการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

เขาทอง ครั้งที่ ๑ กรณีพ้นจากตำแหน่งโดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของนางสุนีย์ เหล่าสกุล
 คู่สมรส ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๑ บัญชี กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีโดยไม่
 แสดงรายการทรัพย์สินของคู่สมรส ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๒ บัญชี และในการดำรงตำแหน่ง
 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ กรณีเข้ารับตำแหน่งโดยไม่แสดงรายการ
 ทรัพย์สินของคู่สมรส ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๒ บัญชี สำหรับคดีส่วนอาญาในกรณีพ้นจากตำแหน่ง
 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๑ และกรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วน
 ตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ คดีขาดอายุความแล้ว ส่วนกรณีพ้นจากตำแหน่งแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรง
 ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๑ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
 ทางการเมืองวินิจฉัยว่า เป็นกรณีที่กฎหมายที่บังคับใช้ภายหลังยื่นคำร้องบัญญัติว่าการกระทำความผิด
 ไม่เป็นความผิดต่อไป ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดย่อมพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด
 ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคสอง คู่ความไม่อุทธรณ์จึงเป็นอันยุติ

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า เมื่อคดีส่วนอาญาขาดอายุความจะนำ
 มาตราการบังคับทางการเมืองมาใช้แก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การดำเนินคดีเรื่องการ
 แสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เป็นหลักการที่มีมาตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งมุ่งเน้นมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นหลัก และเป็นมาตรการพิเศษแยกจาก
 โทษทางอาญา มิใช่เป็นเพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญาเท่านั้น และเมื่อ
 มาตรการบังคับทางการเมืองมิใช่โทษทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ จึงไม่อาจ
 นำบทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับได้ ขอให้นำมาตรการบังคับทาง
 การเมืองมาใช้แก่ผู้ถูกกล่าวหากรณีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๑
 และกรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ เห็นว่า การให้ผู้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมืองพ้นจากตำแหน่งและห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ แม้มิใช่โทษทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ แต่ก็ถือเป็นมาตรการที่จำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา ศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อมีการวินิจฉัยพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดในคราวเดียวกันและกำหนดโทษในความผิดอาญาแล้ว มาตรการบังคับทางการเมืองจึงเป็นผลสืบเนื่องจากโทษทางอาญา และไม่อาจแบ่งแยกออกจากกันได้ ทั้งกฎหมายหาได้มุ่งประสงค์ให้มาตรการบังคับทางการเมืองเป็นมาตรการหลักที่แยกออกจากโทษทางอาญาแต่อย่างใดไม่ ดังนี้ มาตรการบังคับทางการเมืองจึงต้องอยู่ภายใต้บังคับกำหนดอายุความทางอาญาด้วย เมื่อคดีในส่วนอาญาขาดอายุความอันมีผลให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปแล้ว แม้ผู้ถูกกล่าวหาจะให้การรับสารภาพ ศาลก็ได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามคำร้องหรือไม่ กรณีไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาใช้แก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน.

นายพันธุ์เลิศ บุญเลี้ยง

(อม.๒๗)

ความเห็นในการขึ้นวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ.๘ / ๒๕๖๓

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ. ๒ / ๒๕๖๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๒๒ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมชาย เหล่าสกุล ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๙ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๒๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึง
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มา
แห่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

ในการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ครั้งที่ ๑ และกรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ และห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย กับลงโทษฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบเฉพาะกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔, ๑๑๙

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ต่อมาผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทองครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ และยังดำรงตำแหน่งจนถึงปัจจุบัน ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องโดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของนางสุนีย์

เหล่าสกุล คู่สมรส บางรายการแต่ผู้ร้องไม่ได้ขอให้ลงโทษทางอาญาในความผิดส่วนนี้เนื่องจากคดีขาดอายุความ ๕ ปีแล้ว คงขอให้บังคับมาตรการบังคับทางการเมืองแก่ผู้ถูกกล่าวหา สำหรับคดีส่วนอาญาที่ผู้ร้องขอให้ลงโทษฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๑ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่า ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาภายหลังพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้บังคับจึงไม่ต้องด้วยบทเฉพาะกาลตามมาตรา ๑๙๒ ซึ่งกำหนดให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังมีผลต่อไปแต่เฉพาะกับคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนกฎหมายที่แก้ไขใหม่ใช้บังคับ ดังนั้นเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่แก้ไขใหม่ ไม่ได้กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี จึงเป็นกรณีที่บทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดนั้นย่อมพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคสอง คู่ความไม่อุทธรณ์จึงเป็นอันยุติ

มีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า เมื่อคดีขาดอายุความทางอาญาแล้วจะนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า

การลงโทษตามมาตรการบังคับทางการเมืองไม่ใช่การลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ กรณีจึงไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการทางการเมืองได้ คดีของผู้ร้องจึงไม่มีอายุความ นอกจากนี้มาตรการบังคับทางการเมืองและบทลงโทษทางอาญาแยกต่างหากออกจากกันและไม่มีกฎหมายบัญญัติเรื่องอายุความไว้เป็นการเฉพาะจึงไม่มีอายุความ ขอให้พิพากษากลับโดยบังคับใช้มาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ นั้น เห็นว่า การให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพ้นจากตำแหน่งและการห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมือง อันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันเนื่องมาจากการกระทำ ความผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาล ได้วินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้นั้นจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร ประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา จึงเห็นได้โดยชัดแจ้งว่าโทษทางอาญาและมาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นผล จากการวินิจฉัยพฤติการณ์หรือการกระทำในคราวเดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ และเห็นได้ว่ากฎหมาย มิได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการบังคับทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญา ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด แม้มาตรการบังคับทางการเมืองจะไม่ใช้โทษทางอาญา แต่ก็ถือได้ว่า มาตรการบังคับทางการเมืองเป็นผลสืบเนื่องจากความรับผิดในทางอาญาเช่นเดียวกันกับโทษ

ในทางอาญา เมื่อคดีในส่วนอาญาขาดอายุความแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม การที่ผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงในปัจจุบัน กับห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำวินิจฉัย ย่อมเป็นการขอให้ศาลวินิจฉัยพฤติการณ์หรือการกระทำอันเดียวกันกับที่ต้องนำมาวินิจฉัยในส่วนความรับผิดทางอาญาที่ขาดอายุความซึ่งสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตราการบังคับทางการเมืองดังกล่าวมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

วินิจฉัยยืน.

นางวาสนา หงส์เจริญ

(อม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม. อธ.๘ / ๒๕๖๓

คดีหมายเลขแดงที่ อม. อธ.๒๐ / ๒๕๖๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๒๒ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสมชาย เหล่าสกุล ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๙ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๒๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึง
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง
ทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการ

ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ครั้งที่ ๑ และ
กรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่ง
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๒ และห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมือง
หรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย กับขอให้ลงโทษฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่
ควรแจ้งให้ทราบเฉพาะกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งนายกองค์การ
บริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔, ๑๑๙

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้แย้งกันในชั้นนี้รับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหา
ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัด
กระบี่ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕
ต่อมาผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทองครั้งที่ ๒ เมื่อ
วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ และยังดำรงตำแหน่งจนถึงวันยื่นคำร้อง ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความ
สงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน

และหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องโดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของนางสุนีย์ เหล่าสกุล คู่สมรส หลายรายการ กล่าวคือ กรณีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง ครั้งที่ ๑ ไม่แสดงรายการเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๔๓๒.๑๖ บาท กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทองครั้งที่ ๑ ไม่แสดงรายการเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓๓๒.๑๖ บาท และเงินฝากธนาคารออมสิน จำนวน ๖๕,๒๐๓.๗๑ บาท กรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทองครั้งที่ ๒ ไม่แสดงรายการเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) จำนวน ๓๓๒.๑๖ บาท และเงินฝากธนาคารออมสิน จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท สำหรับกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่า เป็นกรณีที่ไม่ต้องด้วยบทเฉพาะกาลตามมาตรา ๑๙๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังกล่าว ไม่ได้กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี จึงเป็นกรณีที่บทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดนั้นย่อมพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคสอง คู่ความไม่อุทธรณ์ปัญหานี้จึงเป็นอันยุติ ส่วนกรณีอื่นเป็นอันยุติว่า มูลความในคดีส่วนอาญาขาดอายุความแล้ว

มีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า กรณีการพ้นจากตำแหน่งครั้งที่ ๑ และกรณีเข้ารับตำแหน่งครั้งที่ ๒ ของผู้ถูกกล่าวหาซึ่งขาดอายุความทางอาญาแล้ว ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจบังคับใช้มาตรการบังคับทางการเมืองแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า มาตรการบังคับทางการเมืองไม่มีอายุความ เพราะไม่ใช่การลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ มาตรการบังคับทางการเมืองและบทลงโทษทางอาญาเป็นเรื่องที่แยกต่างหากออกจากกันได้ กรณีจึงไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความการฟ้องคดีอาญามาใช้บังคับกับมาตรการทางการเมือง เมื่อไม่มีกฎหมายบัญญัติเรื่องอายุความการบังคับใช้มาตรการบังคับทางการเมืองไว้เป็นการเฉพาะ กรณีจึงไม่มีอายุความ ขอให้พิพากษากลับโดยบังคับใช้มาตรการบังคับทางการเมืองแก่ผู้ถูกกล่าวหาในสองกรณีข้างต้น ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ เห็นว่าการให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งและห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันมีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐ โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยชี้ขาดการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเสียก่อนว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ โดยกฎหมายบัญญัติให้การกระทำเดียวกันนี้มีมูลความรับผิดชอบในทางอาญาด้วย จึงเห็นได้โดยชัดแจ้งว่าโทษทางอาญาและมาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

เป็นผลจากการวินิจฉัยพฤติการณ์หรือการกระทำในคราวเดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ แม้การลงโทษตามมาตรการบังคับทางการเมืองจะไม่ใช้โทษทางอาญา แต่ก็ถือได้ว่ามาตรการบังคับทางการเมืองเป็นผลสืบเนื่องจากความรับผิดชอบในทางอาญาเช่นเดียวกันกับโทษในทางอาญา เมื่อคดีในส่วนอาญาขาดอายุความแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม การที่ผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้ศาลพิพากษาบังคับใช้มาตรการบังคับทางการเมืองแก่ผู้ถูกกล่าวหา ย่อมมีผลเท่ากับการขอให้ศาลวินิจฉัยพฤติการณ์หรือการกระทำอันเดียวกันกับที่ต้องนำมาวินิจฉัยในส่วนความรับผิดชอบทางอาญาที่ขาดอายุความและสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าวมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้น ชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน./

นายพศวัจน์ กนกนาก